

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU
DENETÇİLİĞİ
KURUMU (OMBUDSMANLIK)

SAYI : 53878609-101.07.04-E.8185

BAŞVURU NO : 2017/11135

KARAR TARİHİ : 14/05/2018

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN

BAŞVURAN VEKİLİ / TEMSİLCİSİ

BAŞVURUYA KONU İDARE

BAŞVURUNUN KONUSU

:5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu hükümleri uyarınca Türk vatandaşlığını kazanmak üzere 8.1.2015 tarihinde İstanbul Valiliği nezdinde yaptıkları başvurularının akıbetini öğrenemedikleri iddiasına istinaden, söz konusu başvurunun durumunun bildirilmesi talep edilmektedir.

BAŞVURU TARİHİ

:24.8.2017

I. BAŞVURANIN İDDİA VETALEPLER

(1) Başvurucu tarafından, *Özbekistan uyruklu eşi ... ile 23 Mayıs 2010 tarihinde evlendikleri, 3 ve 5 yaşlarında iki çocuklarının bulunduğu, eşinin Türk vatandaşlığını alabilmesi amacı ile gerekli tüm belgelerle birlikte Ocak 2015'te İstanbul Valiliğine başvuruda buldukları, aradan onca zamanın geçmesine ve İçişleri Bakanlığı nezdinde ilgili birimi defaatle aramalarına rağmen başvurularının akıbetini öğrenemedikleri iddia edilerek, söz konusu vatandaşlık başvurularının durumunun tarafına bildirilmesi talep edilmektedir.*

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

(2) Kurumumuzca, hem verilecek karara esas olmak üzere başvuru belgesinde yer alan iddiaların doğruluğunun tespiti, hem de eğer mümkünse ilgili idare ile başvuru arasında muhtemel bir dostane çözümün tesisi amacı ile 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu hükümleri uyarınca İçişleri Bakanlığı nezdinde inceleme ve araştırma gerçekleştirilmiştir.

(3) İnceleme ve araştırma kapsamında, mezkûr 6328 sayılı Kanunun “Bilgi ve belge isteme” başlıklı 18 inci maddesi hükmü uyarınca, 27.9.2017 tarih ve E.11276 sayılı yazımız ile şikâyete konu vatandaşlık başvuru sürecinin hangi aşamada olduğu ve mer’i mevzuat uyarınca söz konusu talebin yerine getirilip getirilemeyeceği hususunda anılan Bakanlığın bilgi, belge ve değerlendirmeleri talep edilmiştir.

(4) Bahse konu yazımız cevabının Kurumumuza iletilmediğinin görülmesi üzerine, 9.11.2017 tarih ve E.13529 sayılı yazımız ile söz konusu cevabın çabuklaştırılması hususunda tekit yazılmış; 26.12.2017 tarih ve E.16442 sayılı yazımız ile bu husus bir kez daha tekiden bildirilmiştir.

(5) İçişleri Bakanlığından alınan 8.1.2018 tarih ve 71721457-125-3598 sayılı yazıda, adı geçeninin 08/01/2015 tarihinde 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 16 ncı maddesine göre Türk vatandaşlığını kazanmak üzere İstanbul Valiliğine başvuruda bulunduğu, başvuru makamınca düzenlenen dosyasının 13/07/2015 tarihinde Bakanlıklarına intikal ettirildiği, adı geçen hakkında anılan Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 72 nci maddesi kapsamında Emniyet Genel Müdürlüğünce arşiv araştırmasının yapılması istenildiği, ancak bugüne kadar cevap verilmediği, Emniyet Genel Müdürlüğüne, söz konusu yazının cevabının çabuklaştırılması hususunda tekit yazıldığı ve yazının cevabının beklendiği bilgisi verilmiştir.

(6) 0312 591 21 66 ve 0312 591 21 33 numaralı hat üzerinden Bakanlık yetkilileri ile gerçekleştirilen telefon görüşmesine istinaden, 10.4.2018 tarihi itibari ile başvuruya konu vatandaşlık talebi hakkında herhangi bir gelişme olmadığı ve işlem yapılmadığı bilgisi teyit edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

(7) **2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının; (7.1) “Devletin temel amaç ve görevleri” başlıklı 5 inci maddesinde**, devletin amaç ve görevinin, diğerleri yanı sıra, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan engelleri kaldırmak olduğu hüküm altına alınmıştır.

(7.2) **“Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü” başlıklı 11 inci maddesinde**, Anayasa hükümlerinin, yasama, yürütme ve yargı organları ile idari makamları ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kuralları olduğu hususu düzenlenmiştir.

(7.3) **“Temel hak ve hürriyetlerin korunması” başlıklı 40 ıncı maddesinde**, Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkesin, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkına sahip olduğu; devletin işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

(7.4) **“VII. Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesi**, Ek fıkra 1’de, herkesin kamu denetçisine başvurma hakkının olduğu, Ek fıkra 2’de ise Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumunun, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceleyeceği hüküm altına alınmıştır.

(8) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Kurumun görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında, Kamu Denetçiliği Kurumunun, şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevli olduğu hüküm altına alınmıştır.

(9) 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun;

(9.1) “Vatandaşlık hizmetlerinin yürütülmesi” başlıklı 4 üncü maddesi, Türk vatandaşlığının kazanılmasına ve kaybına ilişkin hizmetlerin yurt içinde İçişleri Bakanlığı tarafından yürütüleceğini düzenlemiştir.

(9.2) “Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılması” başlıklı 10 uncu maddesi birinci fıkrasında, *“Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen bir yabancı, bu Kanunda belirtilen şartları taşıması halinde yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını kazanabilir. Ancak, aranan şartları taşımak vatandaşlığın kazanılmasında kişiye mutlak bir hak sağlamaz.”* hükmüne yer vermiştir.

(9.3) “Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılması” başlıklı 16 ncı maddesi birinci fıkrası, *“Bir Türk vatandaşı ile evlenme doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmaz. Ancak bir Türk vatandaşı ile en az üç yıldan beri evli olan ve evliliği devam eden yabancılar Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunabilir...”* hükmünü amirdir.

(9.4) “Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılmasında usul ve esaslar” başlıklı 19 uncu maddesi birinci fıkrasında, *“Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılardan başvuru için gerekli şartları taşıyanların adına vatandaşlık dosyası düzenlenir ve karar verilmek üzere Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça yapılacak inceleme ve araştırma sonucunda durumu uygun bulunanlar Bakanlık kararı ile Türk vatandaşlığını kazanabilirler, uygun görülmeyenlerin talepleri ise Bakanlıkça reddedilir.”* hükmünü amirdir.

(9.5) “Vatandaşlık işlemlerinde müracaat makamı ve usul” başlıklı 37 nci maddesinde, Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybına ilişkin başvuruların yurt içinde ikamet edilen yer valiliğine, yurt dışında ise dış temsilciliklere bizzat veya bu hakkın kullanılmasına ilişkin vekâletname ile yapılacağı düzenlenmiştir.

(9.6) “Bilgi ve belge istenmesi” başlıklı 38 inci maddesinde, vatandaşlık işlemlerine ilişkin inceleme ve araştırmalarla ilgili bilgi ve belgelerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca herhangi bir gecikmeye mahal bırakılmaksızın verileceği kayıt altına alınmıştır.

(10) 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun “Görev” başlıklı 2 nci maddesinde Başbakanlığın görevleri arasında, diğerleri yanı sıra,

“a) Bakanlıklar arasında işbirliğini sağlamak, Hükümetin genel siyasetinin yürütülmesini gözetmek, Anayasa ve kanunlarla verilen hizmetleri yerine getirmek maksadıyla gerekli tedbirleri almak,

e) İdarede etkinliğin sağlanması, görevlerin tam ve verimli bir şekilde zamanında yerine getirilmesi, idari usul ve işlemlerin basitleştirilmesi, Devlet Teşkilatının düzenlenmesi için gerekli olan sistem ve prensiplerin geliştirilmesini ve uygulanmasını sağlamak,

f) Devlet Teşkilatındaki teftiş ve denetim sistemini geliştirmek, uygulanmasını takip etmek, gerektiğinde teftiş ve denetim yapmak,” hususları sayılmıştır.

(11) 6.4.2010 tarih ve 27544 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin;

(11.1) “Yetkili makam kararıyla vatandaşlığın kazanılması” başlıklı 14 üncü maddesinde, “Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılması aşağıdaki yollarla olur: a) Türk vatandaşlığının genel olarak kazanılması.

b) Türk vatandaşlığının istisnai olarak kazanılması.

c) Türk vatandaşlığının yeniden kazanılması.

ç) Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılması.” düzenlenmiştir.

(11.2) Aynı Yönetmeliğin 25 inci maddesinde, Türk vatandaşlığının genel olarak kazanılmasında müracaat makamlarınca başvurunun işleme alınması ve uygulanacak esaslar; 28 inci maddesinde il emniyet müdürlüğüne yapılacak soruşturmaya ilişkin usul ve esaslar; 29 uncu maddesinde vatandaşlık başvuru inceleme komisyonu tarafından yapılacak işlemler ve uygulanacak esaslar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

(11.3) Aynı Yönetmeliğin “Türk vatandaşlığının sonradan kazanılmasına ilişkin işlemler ve karar vermeye yetkili makamlar” başlıklı 35 inci maddesi ikinci fıkrasında, 5901 sayılı Kanunun 11 inci, 12 nci, 16 ncı ve 17 nci maddelerine göre yabancıların Türk vatandaşlığını kazanmasında millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir halinin bulunup bulunmadığının tespiti için Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarlığından ve Emniyet Genel Müdürlüğünden arşiv araştırması isteneceği düzenlenmiştir. Maddenin beşinci fıkrasında da 5901 sayılı Kanunun 11 inci, 16 ncı ve 17 nci maddelerine göre Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen kişilerden aranan şartları taşıyanların, **Bakanlık kararı ile** Türk vatandaşlığını kazanabilecekleri kayıt altına alınmıştır.

(11.4) Aynı Yönetmeliğin “Araştırma, soruşturma ve geçerlilik süresi” başlıklı 72 nci maddesi birinci fıkrasında, “Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancı hakkında yerleşim yerinin bulunduğu güvenlik birimlerince soruşturma, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğüne de arşiv araştırması yapılır...” hükmü düzenlenmiştir.

(12) 31.7.2009 tarih ve 27305 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin;

(12.1) “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde, Yönetmeliğin amacının; etkin, verimli, hesap verebilir, vatandaş beyanına güvenen ve şeffaf bir kamu yönetimi oluşturmak; kamu hizmetlerinin **hızlı**, kaliteli,

basitleştirilmiş ve düşük maliyetli bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak üzere, idarelerin uyması gereken usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiştir.

(12.2) Aynı Yönetmeliğin “Vatandaşın bilgilendirilmesi” başlıklı 5 inci maddesinde, kanunî sınırlamalar saklı kalmak kaydıyla idarenin, sunduğu hizmetlere ilişkin bilgileri ve mevzuatı, basılı ya da elektronik ortamda duyuracağı,

(12.3) “Hizmet standartları oluşturma” başlıklı 6 ncı maddesinde, idarenin, hizmet standartlarını oluşturacağı, hizmet standartları tablosunda; hizmetin adı, başvuruda istenen belgeler, hizmetin **ne kadar sürede tamamlanacağı** ve şikâyet mercilerine ilişkin bilgilerin yer alacağı, bu tablonun, hizmeti doğrudan sunan birimlerce vatandaşların kolayca görebileceği panolarda, kurumsal internet sayfalarında ve e-Devlet Kapısında duyuracağı,

(12.4) “Başvurunun kabulü ve sonuçlandırılması” başlıklı 12 nci maddesinde, vatandaşların başvurularının, hizmet standartlarında belirtilen süre içinde sonuçlandırılacağı, hüküm altına alınmıştır.

IV. KAMU DENETÇİSİ ÖZLEM TUNÇAK’IN KAMU BAŞDENETÇİSİNE ÖNERİSİ

(13) Şikâyet dilekçesinde yer verilen iddialar ile ilgili kamu idaresinden alınan bilgi, belge ve değerlendirme birlikte göz önünde bulundurulduğunda, gerekçe bölümünde açıklandığı şekilde; başvurucunun eşi ...’nın, 08.1.2015 tarihinde 5901 sayılı Türk vatandaşlığı Kanununun 16 ncı maddesine istinaden Türk vatandaşlığı kazanmak üzere yaptığı başvurunun, takriben üç buçuk yılı bulan süredir sonuçlandırılmaması ve başvurunun akıbeti hakkında kişiye hiçbir açıklama yapılmamasının, 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile çerçevesi belirlenen ve devletin amaç ve görevleri ile sorumluluğunu tespit eden ilkeler ile uyuşmadığı ve somut başvuru hakkında, en etkili, isabetli ve süratli bir şekilde karar verilmesinin, Anayasanın aynı ilkelerinin, hukukun ve hakkaniyetin gereği olduğu, hususunda İçişleri Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına ilişkin hazırlanan bu öneri Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Açısından Değerlendirme **(14)** Şikâyet başvurusu, (1) numaralı paragrafta yer verildiği üzere, *Özbekistan uyruklu eşi ... ile 23 Mayıs 2010 tarihinde evlendikleri, 3 ve 5 yaşlarında iki çocuklarının bulunduğu, eşinin Türk vatandaşlığını alabilmesi amacı ile gerekli tüm belgeler ile birlikte Ocak 2015’te İstanbul Valiliğine başvuruda buldukları, aradan onca zamanın geçmesine ve İçişleri Bakanlığı nezdinde ilgili birimi defaatle aramalarına rağmen başvurularının akıbetini öğrenemedikleri* iddiasına istinaden, söz konusu vatandaşlık **başvurularının durumunun tarafına bildirilmesi** talebi ile Kurumumuza iletilmiştir. **(15)** İçişleri Bakanlığında alınan 8.1.2018 tarih ve 71721457-125-3598 sayılı yazıya istinaden, şikâyet başvurusuna konu somut olayda, 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun “Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılması” başlıklı 16 ncı maddesinde kayıtlı, *“Bir Türk vatandaşı ile evlenme doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmaz. Ancak bir Türk vatandaşı ile en az üç yıldan beri evli olan ve evliliği devam eden yabancılar Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunabilir.”* hükmüne

istinaden başvuruçunun eşi ...'nın Türk vatandaşlığına kabulü talebi ile 9.1.2015 tarihinde İstanbul Valiliğine müracaatı, Valilikçe düzenlenen dosyanın 13.7.2015 tarihinde İçişleri Bakanlığına intikali ve Bakanlıkça, Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 72 nci maddesi hükmü gereğince Emniyet Genel Müdürlüğüne yaptırılan arşiv araştırması sonucunun beklenmesi nedeni ile Bakanlıkça Türk vatandaşlığına kabul konusunda henüz bir karar verilemediği anlaşılmaktadır. Ayrıca kişinin, 8.1.2015 tarihinde idareye yaptığı vatandaşlık başvurusunun akıbeti hakkında herhangi bir surette bildirilmediği de görülmektedir.

(16) Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybına dair iş ve işlemlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esasların belirlendiği 5901 sayılı Kanunda ve bu Kanunun uygulama Yönetmeliğinde, usule dair aşağıda kayıtlı bir dizi kuralın öngörüldüğü görülmektedir:

(16.1) Kanunun yukarıda kayıtlı 4 ve 10 uncu madde hükümlerine ilave olarak, “Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılması” başlıklı 16 ncı maddesi birinci fıkrasında, “*Bir Türk vatandaşı ile evlenme doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmaz. Ancak bir Türk vatandaşı ile en az üç yıldan beri evli olan ve evliliği devam eden yabancılar Türk vatandaşlığını kazanmak üzere başvuruda bulunabilir...*” hükmüne yer verilmiş; “Yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığının kazanılmasında usul ve esaslar” başlıklı 19 uncu maddesi birinci fıkrasında, yetkili makam kararı ile Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılardan başvuru için gerekli şartları taşıyanların adına vatandaşlık dosyası düzenleneceği ve karar verilmek üzere İçişleri Bakanlığına gönderileceği, bu Bakanlıkça yapılacak inceleme ve araştırma sonucunda durumu uygun bulunanların İçişleri Bakanlığı kararı ile Türk vatandaşlığını kazanabilecekleri, uygun görülmeyenlerin taleplerinin de aynı Bakanlıkça reddedileceği belirtilmiş ve “Vatandaşlık işlemlerinde müracaat makamı ve usul” başlıklı 37 nci maddesinde, Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybına ilişkin başvuruların yurt içinde ikamet edilen yer valiliğine, yurt dışında ise dış temsilciliklere bizzat veya bu hakkın kullanılmasına ilişkin vekâletname ile yapılacağı hususları düzenlenmiştir. Ayrıca Kanunun “Bilgi ve belge istenmesi” başlıklı 38 inci maddesinde, vatandaşlık işlemlerine ilişkin inceleme ve araştırmalarla ilgili bilgi ve belgelerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca herhangi bir gecikmeye mahal bırakılmaksızın verileceği hükmü kayıt altına alınmıştır.

(16.2) Türk Vatandaşlığı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 25 inci maddesinde, Türk vatandaşlığının evlilik yolu ile kazanılmasında müracaat makamlarınca başvurunun işleme alınması ve uygulanacak esaslar; 28 inci maddesinde il emniyet müdürlüğüne yapılacak soruşturmaya ilişkin usul ve esaslar; 29 uncu maddesinde Vatandaşlık başvuru inceleme komisyonu tarafından yapılacak işlemler ve uygulanacak esaslar düzenlenmiş,

(16.3) Aynı Yönetmeliğin “Türk vatandaşlığının sonradan kazanılmasına ilişkin işlemler ve karar vermeye yetkili makamlar” başlıklı 35 inci maddesi ikinci fıkrasında, 5901 sayılı Kanunun 11 inci, 12 nci, 16 ncı ve 17 nci maddelerine göre yabancıların Türk vatandaşlığını kazanmasında millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir halinin bulunup bulunmadığının tespiti için Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarlığından ve Emniyet Genel Müdürlüğünden arşiv araştırması isteneceği düzenlenmiştir. Maddenin beşinci fıkrasında da 5901 sayılı Kanunun 11 inci, 16 ncı ve 17 nci maddelerine göre Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen kişilerden aranan şartları taşıyanların, **Bakanlık kararı ile** Türk vatandaşlığını kazanabilecekleri kayıt altına alınmış,

(16.4) Aynı Yönetmeliğin “Araştırma, soruşturma ve geçerlilik süresi” başlıklı 72 nci maddesi birinci fıkrasında da Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancı hakkında yerleşim yerinin bulunduğu güvenlik birimlerince soruşturma, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğünce de arşiv araştırması yapılacağı hususları düzenlenmiştir.

(17) Meseleye 5901 sayılı Kanun ve bu Kanunun uygulama Yönetmeliğinde kayıtlı usul hükümleri haricinde, kamu idarelerinin doğrudan vatandaşlara, özel sektöre ve diğer kamu kurumlarına sundukları hizmetin, vatandaş beyanına güvenen ve şeffaf bir kamu yönetim anlayışı çerçevesinde, hizmet alanlara en yakın birimlerce, etkin, verimli, hesap verebilir, **hızlı**, kaliteli, basitleştirilmiş ve düşük maliyetli bir şekilde yerine getirilmesi, usullerin sadeleştirilmesi ve bürokratik kademelerin azaltılmasını temin etmek üzere 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 2 ve 33 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan ve 31.7.2009 tarih ve 27305 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri açısından bakıldığında ise;

(18) Somut olayda Bakanlığın usul işlemleri açısından izlediği yol, bahse konu Yönetmeliğin “Vatandaşın bilgilendirilmesi” başlıklı 5 inci maddesinde, kanunî sınırlamalar saklı kalmak kaydıyla idarenin, sunduğu hizmetlere ilişkin bilgileri ve mevzuatı, basılı ya da elektronik ortamda duyuracağı; “Hizmet standartları oluşturma” başlıklı 6 ncı maddesinde, idarenin, hizmet standartlarını oluşturacağı, hizmet standartları tablosunda; hizmetin adı, başvuruda istenen belgeler, hizmetin ne kadar sürede tamamlanacağı ve şikâyet mercilerine ilişkin bilgiler yer alacağı, bu tabloyu hizmeti doğrudan sunan birimlerce vatandaşların kolayca görebileceği panolarda, kurumsal internet sayfalarında ve e-Devlet Kapısında duyuracağı ve “Başvurunun kabulü ve sonuçlandırılması” başlıklı 12 nci maddesinde, vatandaşların başvurularının, hizmet standartlarında belirtilen süre içinde sonuçlandırılacağı, hükümlerine aykırılık teşkil ettiği tespit edilmiştir.

(19) Çünkü 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun “Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılması” başlıklı 16 ncı maddesinde kayıtlı olan ve kişinin Türk vatandaşlığına alımı talebine dayanak alınan, “...bir Türk vatandaşı ile en az üç yıldan beri evli olan ve evliliği devam eden yabancılar...” ibaresi ve somut olay açısından kişinin evlilik yolu ile vatandaşlığa alımında Kanunun aradığı üç yıllık evli kalma süre şartı göz önünde bulundurulduğunda, 9.1.2015 tarihinden günümüze kadar takriben **üç buçuk yıl** geçmiş olan ve sonuçlandırılmadığı gibi hakkında hiçbir bilgilendirme de gerçekleştirilmeyen **bu idari süreçte meydana gelen gecikmeye ilişkin de herhangi bir gerekçenin Kurumumuza ulaştırılmadığı görülmüştür.**

(20) Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; Türk vatandaşlığına alım talebi hakkında takriben üç buçuk yılı bulan sürede olumlu veya olumsuz herhangi bir karar verilmemiş olmasının ve başvurucunun hiçbir şekilde bilgilendirilmemesinin, mezkûr Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri ve hukukun genel ilkelerine uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme (21) İyi yönetim ilkelerine, 28/03/2013 tarihli ve

28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde yer verilmiştir. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirmeler neticesinde; başvurunun inceleme ve araştırması kapsamında Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin İdare tarafından süresi içerisinde Kurumumuza **gönderilmediği** ayrıca başvuranın eşinin, 08.1.2015 tarihinde 5901 sayılı Türk vatandaşlığı Kanununun 16 ncı maddesine istinaden Türk vatandaşlığı kazanmak üzere yaptığı başvurunun, takriben üç buçuk yılı bulan süredir sonuçlandırılmadığı ve başvurunun akıbeti hakkında başvurana hiçbir açıklama yapılmadığı anlaşıldığından, "**makul sürede karar verme**", "**şeffaflık**", "**kararların geciktirilmeksizin bildirilmesi**" ve "**bilgi edinme hakkı**", dolayısıyla "**karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi**" ilkelerine uygun hareket etmediği anlaşılmış olup, İdarenin bundan böyle bu ilkelere uyması beklenmektedir."

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

(22) 6328 sayılı Kanunun "Dava açma süresinin yeniden işlemeye başlaması" başlıklı 21 inci maddesinde, Kamu Denetçiliği Kurumunun inceleme ve araştırmasını, başvuru tarihinden itibaren altı ay içinde sonuçlandıramaması hâlinde durmuş olan dava açma süresinin kaldığı yerden işlemeye başlayacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda incelemenin 6 ayda bitirilemeye gerekçesi, dava açma süresinin kaldığı yerden yeniden işlemeye başlayacağı hususu ve yargı yolu, başvurana 16.2.2018 tarih ve 53878609-101.06.06-E.2242 sayılı yazı ile bildirilmiştir.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **başvurunun kabulüne;**

Başvuranın eşi ...'nın, 08.1.2015 tarihinde 5901 sayılı Türk vatandaşlığı Kanununun 16 ncı maddesine istinaden Türk vatandaşlığı kazanmak üzere yaptığı başvurunun akıbeti hakkında bilgi verilerek ile başvurunun ivedi bir şekilde sonuçlandırılarak mağduriyetinin giderilmesi hususunda, **İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca; **İçişleri Bakanlığı** tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **BAŞVURANA, İSTANBUL VALİLİĞİNE ve İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA** tebliğine, **Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.**

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi